ناکرێ. . چ دەڵێی؟ .

ـ پیاو دەبێ بە گوێرەی قازانج‌وزیان هەڵس وکەوت بکا. وتیان ناوی‌خـوای لێ بێنــە . . ئەو بەیـانی‌یــە ناوی خوای لێ‌هێنـا . .

کەوتـەرێ، هەنـدێ رێگـا راستـەکـەو هەنـدێ جار قەدبڕ لا رێی دەگـرت. کەوتـە هەڵـەو تەلانێکی سەختـەوە. ئێـوە قەت هەردەی زەنگنـەتـان بە پێ یان بڕیـوە؟ . قەدەرێك بە تاوپێی لێ هەڵگرت، هانـــای بەرز بووەوە، اللەوە یسی‌یـــەکـەی دەست پێ‌کـرد، فرەی کلاوکــورەی پاڵ پنجگێــك لە نیــوەی ئازي ي ز دا پێی بڕی، چاوی بڕی‌یـە کلاوکـورەکـە، جارێ نزم جارێ بەرزەفڕ تا لە چاو ون بوو، لەولاشەوە ـ هەر بە دەنگە بیستی‌و نەیزانی لە کوێ‌دایە ـ تیتـر واسکێـك غەمی تەنیـایی خۆی بە دەشتـەکەدا بڵاودەکردەوە. بەرەو رۆژهـەڵات هەنگاوی دەنا شیوێکی پڕ لە کونار و قەرەچاری هاتـە پێش رێگـەکـەی بەردا، بە دەستـە راست دا تووله رێ‌یەکی گرت، دەیـــزانی لە رێگـە زۆر لانـاداو هەر لە« ملەکـەوە» ئاودیـو بووەوە توولــە رێگـــاکـە ئاوێتـەی رێگـاکـە دەبێتـەوە، بەڵام زۆر رۆیشت، ترسـا رێگـاکـەی لێ ون بێ، تاشـە بەردێکی بچووکی هاتـەرێ، ویستی قەڵـەم بازێـك بدا، ئەوەنـدەی خۆش بوو، کە خۆی هەڵــدا ئالـێــرەدا خۆی بینـی‌یــەوە. هەمــدیس سەری بەرزکـردەوە. «بـەڵام تۆ پێم بڵێ ئەم نەعلەتی‌یە کێ لەم ناوەی قوت کردوێتـەوە. بۆچی‌یـان بووە؟ . . بۆ منیـان بووە. » خۆرەکە راست کەوتـە ئاست ساجـەکـەوە، هەر بەقـەد ساجـەکـەش تیشکێـك ی زەردباو کەوتبـووە [illegible]ەر شان و ملی . . هـۆۆۆ و هۆو هۆو. زۆری نەبـرد تیشکـەکـە لاچوو، ساجەکەی جاران مایەوە. . «هەر شەوم بەســەردا *نەیــەت*. . » وەك حیـلەی ئەسـپێکی بەرگــوێ کەوت . . هــاوار بکــە[illegible]ەتــرسم بڕەوێتـــەوە. نەء ئەسپ بە دەنگی ئادەمیزاد ئاشنایە هۆۆۆو هۆوهۆ. دەنگی سمکۆڵانی دێ. . ئێـستا دەگـا ، خۆم ئامـادە دەکـەم. دێ لە تەك تاشـە بەردەکـە دەوەستێ، تەمـاشـایـەکی دواوە دەکـا، ها ئێـستا سەری شۆڕدەکاتەوە خرڕ. . دەیگرم و بەری نادەم «هۆۆۆۆو . . وۆ . »

١٩٨٨

چیرۆك :

خەون و خۆزی

● محمد سلیم سواري ●

شەڤـەکـا تاری‌یــە . . هەمی شەڤ دتــارینــە . . . نێ هنــدەك شەڤ برونــاهیــەکێ روهن دبن . . نێ هنــدەك تاریـاتیـا ڤێ شەڤـا من ژی، رۆنـاهیـالـەمێت جادێ یا دزی . . بـەلێ تاریـاتیـا شەڤا من پترە ژ هەمی روناهیا بە رچاڤێت من، ژبلی روناهیا چاڤێت یارا منا شەڤی . . .

روناهیێ٧ لگەل تاریاتیێ٧ مودەرکیـە . . دناڤ بەرا وێ مودەرکیێ‌دا، هەمی تشت نە وەك خونە . . هندەك تشت ژخو مەستر لێتێن . . هندەك دی ژخو بچـوکتـر . . کێم سیتـافك وەك خو دمینن . . ترسا شەڤێ ژی پترە ژ ترسا رۆژێ . . شەڤ گەلـەکـا بـــەهمە بو مرۆڤێت بێ غال و غەرەز و گونەهـ . . نێ بو مرۆڤێ گونە هکار و ژەنگی‌و دل رەق، شەڤێ لنك وی چو ترسا خو نینـــە . . بـــو وی شەڤ پەردەیــە، دا ژەنــگ و دل رەقیــا خو دبنڤـە ڤەشێرت . . . بەلێ لنك مرۆڤێ سەرخوش، وان هەمی گرانیا سەنگا خو نینەو نا مینت . . .

شەڤێ تاما خۆ یا هەی . . . بەلێ هەکو سەرێ وی دگرت . . . تاما شەڤێ ژ رۆژێ تێت . . . گونـەهـێ توخیبێ خوێ هەی . . بەلێ . . هەکـو سەرێ وی دگرت . . لنك وی گونەها مەزن ئەوە، ئێك دلێ وی . . یان دلێ ئێکی بهێلت . . مرۆڤێت گونـە هکـار، گونەهێت وان نا وەرێن . . بەلێ هەکـو سەرێ وی دگـرت . . خو دهـەمی مرۆڤـا وەردکـەت وێڤـە ماچی دکەت .·. کەسێ ژوی ساڤاتر مرۆڤ نابینت.

هەر لەوێ شەڤێ تە دەستێ خو لتـولمبێـرەکێ بلنـدکـر، دا لنـك تە راوەستت . . پشتی هاژو ب دوسێ ئاخفتنـا قایـل بوی . . تولسینگیو کابانیا تە لپشتێ . . هاژو تولمبێرا خو . . هوین هەمی دپێلێت بای وەربون . . .

لەزا وی پتـر با دئـاراند . . تە دڤێت بگـە هیـە بنـەجهێ . . . هـاژوێ تولمبێرێ ژی دڤێت بگەهت . . وی ژی دڤێت بگەهت . . .
تە دڤێت لگـەل کابـانیـا خو بگە هیە مال، دا شەڤێ بروناهیا چاڤێت وێ خەجوێ ژ روناهیێ مشت کەی . . . هاژو ژی بێ لەزێ دکەت ود ڤێت بگـەهـت، دا ژانێت رۆژەکـا ئاڤـابـوی . . برەخ سەمیـانـا خوڤـە ژبیـرکـەت . . وێ ژی دڤێت بگـەهت، دا بونا ڤێ شەڤا تاری لگەل تە فرشك کەت . . وی ژی دڤێت بگەهت! بگەهتە کیڤە؟ تو ژی نزانی کا وی دڤێت بگـەهت کیڤـە! هاژو ژی نزانت! کابـانیـا تە ژی وەك وە هەردوکانە!! نێ لئەسمانا، عەڤرا ژی دڤێن بگەهن!

توێ دجیهـانـەکێدا . . چ جیهـانـە؟ بگـەهیـە مالا خۆ . . پتـر ڤیانا خۆ ببینی . . وئاڤە کێ بئاگرێ غەریبیا هەمی عەمرێ خۆ داکەی . . جیهانا تە چۆ توخیب نینن، ژبلی ئەو ئاستەنگێت، ناهێلن تو بگەهیە هەمی ئومێدو هیـڤـیێت خۆ . . وێ جیهـانێ چ ژ تە دڤێت؟ تە چ ژوێ جیهـانێ ژی دڤێت؟ وتـە گەلـەك تشت ژێ دڤێن . . توێ پێتڤی وان هەمی تشتانی . . توێ هەژی وان هەمی تشتـانی . . جیهـانـا کابـانیـا تە ژی تویی . . ئـەو چاڤێ تە پێ دبینت، کەسێ پێ نابینت . . شەڤیـاتی دنـاڤ بەرا وەدا یا بیە دیوارەك . . دڤێت پتر نێزیکی تە بیت و چو دیوار نە مینن . . دا چو توخیب دناڤ بەرا گرێ جیهانا وەدا نەمینن! تنێ جیهانەك بمینت! جیهانا هاژوی ژی جیهانەکە . . وەك خۆ نامینت . . لگەل زێدە کرن و کێم کرنا چۆنا تولمبێرێ . .

هەمی توخیبێت وێ جیهـانێ تێنـە گوهـورین . . لگـەل چۆنـا مرۆڤە کی لسینگـی، یان لپشتـا تولـمبێـرێ . . جیهـانـەك دی لنـك وی پەیـدادکـەت . . . ئێـك ژ یا دی جوداتـرە . . . جیهـانـا گەری دەی ژی . . . جیهـانـا مشـەختیێ شەڤێ ژی جیهانە کە . . . وەك جیهانا کەس ژوە نینـە . . و ب جیهـانـا کەس ژوە ژی نادەت و نا گوهۆرت . لنك وی خۆزی سەد خۆزیێت وی . . ونەخشێ وی بچتە سـەر هەمی سەرا .
تو بەرێ خو بدێ . . ب. سەر جادێ گاڤێت خو دهـاڤێت . . ئـەو بخوژی نزانت کا دێ چتە کیڤە هوین هەرسێ ژی نزانن کا دێ چتە کیفە! وی نە لبەرە بچتە مال! نا زڤرتە شونا سەرخوشیا خولێ هێڤێن کری! بێ هندەك گاڤێت راهژیای دهاڤێت . . ژوان گاڤا! نزا بو هندە هێدی هێدی دچت؟ نا را وەسـتت ، ترسـا وی ئەوە هەکـە ب وی راوەستیـانێ سەرێ وی بەردەت . . وخوشی خولهیڤیا وی نەگرت و ئەوو نەخوشی بمینە پتێ . . یان ژی هەکە لەزێ بکەت و ب عەردەکی بکەڤیت وپتر هشێت وی بهێنە سەری‌و بزڤریتە جیهانا خو . . گاڤێت وی چەند دگرانن . . دێ بێژی هەر پیسـەکێ وی کتـەکـا ئاشی یا پێڤـە . . دڤێت دوو چوپچکـا ب بەرەکی بکوژت . . وەکی خو بچت و چو ژێ نەچت . . چو ژێ کێم نەبت، ژبلی چەند دلوپە ئاڤا شیلی دبەتلێ بەریکا ویدا . . چەند جارەکێ ددەت سەر دەڤێ خو . . پتر پێ بجیهانا خوش دبت . . جیهانا نوکە ئەو تێدا . . وەك جیهـانـا وە نینـە . . تو باوەربکەوی ژی نەڤێت وەك جیهانا وە بت . . وی بخـو ئەڤ جیهـانـە بوخـو یا هەلبـژاتی . . بـەلێ تە بخـو جیهـانـا خو نە هەلبـژارتیـە . . نێ وی خاتـرا خو ژ جیهـانـا وە یا خازتی و گەردانـا وێ ئازاکری . . بەرێ وی ل وە نینەو وە نابینت . . باش هوین بێ وی دبینن . .
ئەز دبێـژم هوین هەرسێ . . یـان ئێـك ژوە بێ خوزیـا لجیهـانـا وی رادهێلت . . هەکە ئەو وەك وە بایە . . . وە ئەو نە ددیت . . هەکە وە دیتبایە بێ هوسا نەدبو.
چەنـد دلـوپـەکێت ئاڤـا شیلی، هەمی جیهـان ب پەلـەوانێت خوڤـە ڤەگـوهـازتن بو هنـدەك جیهانێت دی . . دا هەر جیهانەکێ پەلەوانێت خو هەبـن . . دا جیـهـانـە کێ توخیـبێـت خو[illegible]ن . . هـنگی هاژو ب هزروبیرێت خوڤە چۆبو جیهانەکا دی . . دا هەر چار جیهان لنیڤا جادی ڤ ئێك بکەڤن . . دا سەرخوشێ مە بیتە کەلەخ و لجیهانا مە بارکەت . . بێ خاتـر خازی . . وبـۆ جیهـانەکێ . . کەس چو ژی توخیب و سەرو بە رێت وێ نزانـت . . دا هاژو ژی نەگـەهتـە جیهانا خۆ . . . دا توو کابانیا خۆ ژی ب سەرو بەرێت بەری نوکەڤە . . نەگەهنە جیهانا وە ئاخینك بۆ رادهێلان . . .

١٩٨٧/١١/٢٣

بەغدا